

Talousarvion raami 2027 ja kestävän kuntatalouden ohjelmavalmistelu

Taluspäällikkö Kari Auvinen / Kunnanvaltuusto 10.6.2026

Vuoden 2027 talousarvioraami ja taloussuunnitelmakauden 2027-2029 kokonaistalous

- Talousarvioraamilla on tarkoitus varmistaa kuntastrategian tavoitteiden toteutuminen kunnan talouden ja toiminnan suunnittelussa sekä vuoden 2027 osalta että myös pidemmän aikavälin talouskehitystä tarkastellen (2027-2031).
- Vuoden 2027 talousarvioraamia on valmisteltu kunnan johtoryhmän, palvelualueiden ja talouspalveluiden yhteisvalmisteluna maaliskuusta 2026 lukien.

Valmistelussa huomioon otetut asiat:

- Vuoden 2026 kesäkuun muutotalousarvion mukaiset toimintakulujen ja toimintatuottojen tasot.
- Kunta-alan nykyisten sopimuskorotusten vaikutus alkuvuoteen 2028 asti ja tämän jälkeenkin 2 % vuotuinen sopimuskasvuvaraus.
- Palvelu- ja tarvikeostoihin on tehty vuosittaiset +1,5 % indeksitarkistukset ja toimintatuottoihin (pl. avustustuotot) 1 % indeksitarkistukset.
- Palvelualuekohtaisista palavereista nousset muutostarvetekijät, noin 1,8 milj. €
- Vero- ja valtionosuustuotot (Kuntaliiton ennusteet).
- Rahoituserien osalta viimeisimmät markkinakorkoennusteet sekä muut arvioidut muutokset kunnan rahoitustuotoissa ja -kuluissa.
- Vuosien 2027-2031 investointiohjelman alustavana tasona käytetty yhdyskunnan palvelualueen pitkän aikavälin investointisuunnittelun valmistelutietoja.

Tilannekuva: tilikausien toiminnallinen tulos jää raskaasti alijäämäiseksi

- Raamin uusi veroennuste heikentää suunnitelmavuosien verotuloja keskimäärin 0,4 milj.€/vuosi
- Raamin uusi vos-ennuste heikentää vuoden 2027 valtionosuutta noin 0,6 milj. €/vuosi

	<u>2027</u>	<u>2028</u>	<u>2029</u>	<u>2030</u>	<u>2031</u>
Vuosikatearviot, milj €:	+3,6	+5,0	+5,8	+6,5	+7,2
Toiminnallisen tuloksen arviot, milj. €:	- 6,1	- 5,0	- 4,9	- 4,2	- 3,4

Velkaantuminen jatkuu ja taseen ylijäämä pienenee:

- Vuosikate ei riitä poistoihin
- Tilikaudet jäävät alijäämäisiksi
- Vuosikate ei riitä myöskään investointien omarahoitukseen, vaan velkaantuminen jatkuu vähintään 6 milj. €/vuosi ja tällöin myös rahoituskulut kasvavat vuosi vuodelta
- Taseylijäämästä hupenee yli puolet vuoteen 2031 mennessä (tällä hetkellä +33,6 milj. €)

RAAMIPYKÄLÄN LIITE: Tuloslaskelmien toiminnalliset tulotarvit 2026-2031

1000 euroa/ ulkoiset	TA2026	MTA 2026	TS 2027	TS 2028	TS2029	2030	2031
Toimintatuotot							
Myyntituotot	2 734	2 974	2 902	2 931	2 960	2 990	3 020
Maksutuotot	2 864	2 864	2 880	2 909	2 938	2 967	2 997
Tuet ja avustukset	606	606	651	606	651	651	651
Muut toimintatuotot	5 337	5 337	6 111	6 172	6 234	6 296	6 359
Toimintatuotot yhteensä	11 541	11 781	12 544	12 618	12 783	12 904	13 027
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-49 923	-50 533	-52 361	-54 188	-56 063	-58 003	-60 011
Palvelujen ostot	-27 725	-28 275	-28 450	-28 380	-28 886	-29 239	-29 678
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 641	-5 641	-6 209	-6 196	-6 289	-6 383	-6 479
Avustukset	-4 590	-4 590	-4 610	-4 610	-4 610	-4 610	-4 610
Muut kulut	-6 024	-6 264	-6 112	-6 112	-6 112	-6 112	-6 112
Toimintakulut yhteensä	-93 904	-95 303	-97 742	-99 486	-101 960	-104 347	-106 890
TOIMINTAKATE	-82 363	-83 523	-85 198	-86 868	-89 177	-91 443	-93 863
Verotulot	67 367	67 367	70 245	73 269	76 317	79 293	82 385
Valtionosuudet	19 958	19 958	19 244	19 344	19 444	19 544	19 644
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 351	-530	-713	-763	-813	-863	-913
VUOSIKATE	3 611	3 273	3 578	4 982	5 771	6 531	7 253
Poistot ja arvonalentumiset	-8 640	-8 640	-9 700	-10 000	-10 700	-10 700	-10 700
Satunnaiset erät		2 642					
TILIKAUDEN TULOS	-5 029	-2 725	-6 122	-5 018	-4 929	-4 169	-3 447

Talousarvioraamin valmistelu ja kestävä kuntatalous

- Valmistelunäkymä osoittaa vuosittaisen toiminnallisen tuloksen jäämistä vuosina 2027-2029 keskimäärin **5-6 milj. € negatiiviseksi**.
 - Tavoitteena on pidemmän aikavälin linjaus kestävälle kuntataloudelle.
 - Uuden kuntastrategian mukaan Lempäälä varmistaa kestävän talouden huolehtimalla kuntatalouden tasapainosta pitkäjänteisellä ja ennakoivalla suunnittelulla sekä investointien hallinnalla.
 - Lempäälä tavoittelee tasapainoa verotuksen, palvelutason ja investointien välillä.
- Edellä todetun johdosta kestävän talouden toimenpideohjelman valmistelu vuosille 2027-2029 on käynnistettävä samalla aikataulutuksella kuin yksittäinen talousarviovalmistelu vuodelle 2027.

Kokonaistalouden valmistelun on suunniteltu etenevän seuraavasti:

1. Toimielinkohtaiset talousarvioraamit vuodelle 2027

- kukin toimielin saa raamin (toimintatuotot, toimintakulut, toimintakate), jossa nykyisen talousarviopohjan lisäksi on otettu huomioon edellä todetut suunnitteluperusteet, kevään 2026 muutostalousarvioesitys sekä vain välttämättömin osa lisärahoitusta vaativista palvelualueittaisista muutostarve-esityksistä

2. Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle taloussuunnitelmakaudelle 2027-2029 ajoitettavaa kestävän kuntatalouden ohjelmavalmistelua, jonka tavoitteena on saavuttaa tuloslaskelmaa vähintään 5 milj. euroa parantava vuosittainen tulosvaikutus. Valmistelu koskee kaikkia palvelualueita ja sisällöllisesti tarkasteltavana ovat kaikki osatekijät, esimerkkeinä:

- rakenteelliset uudistukset, palveluverkko, henkilöstökulut, muut toimintakulujen säästötoimet, maksu-/taksatuottojen lisäykset, omaisuuden lisämyyntivoitot, investointien lykkääminen tai karsinta, veronkorotukset
- kukin lautakunta esittää 25.9.2026 mennessä omasta palvelukokonaisuudestaan vaikutukseltaan merkittäviä ja/tai rakenteellisia muutostoimia evästyksineen osaksi kestävän kuntatalouden ohjelmaa
- uudet veroennusteet ja valtionosuusarviot päivitetään osaksi ohjelmavalmistelua säännöllisesti
- ohjelmavalmistelu jatkuu lokakuun alussa kunnanhallituksen talousarvioseminaarissa ja sen linjaukset otetaan huomioon lokakuun lopussa kunnanjohtajan esityksissä vuoden 2027 veroprosenteiksi, vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelmaksi.
- **valtuusto hyväksyy kestävän kuntatalouden ohjelman marraskuussa 2026 samassa kokouksessa kun se hyväksyy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelman**

3. YT-ryhmää informoidaan kestävän kuntatalouden ohjelmavalmistelusta säännöllisesti kussakin yt-ryhmän kokouksessa.

**Valtuuston 10.6.
käsittelemä
TA2027 -raami
jakautuu
valmistelussa
toimielinten
eurotavoitteiksi**

KAOP

Toimintatuotot 3,30 m€
Toimintakulut -55,0 m€
Toimintakate -51,7 m€

HYEL

Toimintatuotot 1,38 m€
Toimintakulut -11,42 m€
Toimintakate -10,04 m€

Yhdyskuntaltk.

Toimintatuotot 7,26 m€
Toimintakulut -22,73 m€
Toimintakate -15,47 m€

Kunnanhallitus

Toimintatuotot 0,60 m€
Toimintakulut -8,59 m€
Toimintakate -7,99 m€

Loppuvuoden 2026 aikataululliset päävaiheet

Yt-ryhmää informoidaan valmistelun etenemisestä kaikissa loppuvuoden kokouksissa.

Valmistelussa mukana oleville luottamushenkilöille järjestetään valmisteluvaiheiden katsauksia tarpeen mukaan.

